

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ГРАДА БОРА, Бор
по ревизији сврсисходности пословања
„Управљање квалитетом ваздуха“**

**Број: 400-694/2021-04/227
Београд, 24. мај 2022. године**

Садржај:

1.	УВОД	3
2.	НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	4
2.1	Систем управљања квалитетом ваздуха није довољно ефикасан јер није у потпуности успостављен јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха.....	4
2.1.1	Успостављени систем праћења степена загађења ваздуха у оквиру државне и локалне мреже мерних станица/мерних места није у довољној мери функционалан. Утврђена су одступања од прописаних критеријума за одређивање мерних места и локација за узимање узорака загађујућих материја у оквиру локалне и државне мреже. ...	4
2.1.1.1	Опис несврсисходности.....	4
2.1.1.2	Исказане мере исправљања	4
2.1.1.3	Оцена мера исправљања	4
2.2	Иако су све мере и активности утврђене плановима квалитета ваздуха ЈЛС реализоване, до значајнијег побољшања квалитета ваздуха је дошло само у Новом Саду	5
2.2.1	Мере и активности утврђене плановима квалитета ваздуха су у потпуности реализоване, али до значајнијег побољшања квалитета ваздуха је дошло само у Новом Саду, услед недостатка квантитативне процене.	5
2.2.1.1	Опис несврсисходности.....	5
2.2.1.2	Исказане мере исправљања	5
2.2.1.3	Оцена мера исправљања	5
2.3	Надлежни органи нису у довољној мери вршили надзор над применом Закона о заштити ваздуха и контролу достављања података о загађујућим материјама	5
2.3.1	Надлежни органи нису налагали оператерима да израде планове за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха на подручју у ком је утврђена трећа категорија квалитета ваздуха.	5
2.3.1.1	Опис несврсисходности.....	5
2.3.1.2	Исказане мере исправљања	6
2.3.1.3	Оцена мера исправљања	6
2.3.2	У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података за Национални и локални регистар извора загађивања, неопходно је пружање саветодавне подршке надзираним субјектима и успостављање централне базе података о изворима загађивања	6
2.3.2.1	Опис несврсисходности.....	6
2.3.2.2	Исказане мере исправљања	6
2.3.2.3	Оцена мера исправљања	6
3.	МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА.....	7

1. УВОД

У Извештају о ревизији сврсисходности пословања број: 400-694/2021-04/211 од 27. децембар 2021. године Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) је навела закључке и налазе.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року о деведесет дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1 Систем управљања квалитетом ваздуха није довољно ефикасан јер није у потпуности успостављен јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха

2.1.1 Успостављени систем праћења степена загађења ваздуха у оквиру државне и локалне мреже мерних станица/мерних места није у довољној мери функционалан. Утврђена су одступања од прописаних критеријума за одређивање мерних места и локација за узимање узорака загађујућих материја у оквиру локалне и државне мреже.

2.1.1.1 Опис несврсисходности

На основу извршене анализе успостављене државне и локалне мреже мониторинга у Граду Бору, утврдили смо да:

- Није документован поступак избора одабраних мерних места и локација за узимање узорака детаљним фотографијама околног подручја и детаљном мапом са уцртаним положајем локација највећих извора загађивања;
- Није документовано одступање од прописаног фактора за избор микролокација за фиксна мерења¹ за постављену усисну цев за узимање узорака ваздуха тако да не омогућава слободно струјање ваздуха јер постоје значаје препреке које би могле утицати на струјање ваздуха (близина дрвећа) за мерну станицу Југопетрол;
- Недостају мерна места за фиксна мерења концентрација бензена (1 мерно место) и бензо(а)пирена (1 мерно место).

2.1.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да је израђен Елаборат за унапређење мерних места за контролу квалитета ваздуха у локалној мрежи мерних места на територији Града Бора. Елаборатом се извршила детаљна анализа постојећих мерних места у локалној и државној мрежи мерних места. Елаборатом се даје предлог за набавку нових аутоматских анализатора квалитета ваздуха са циљем унапређења рада мерних места у локалној мрежи. Такође, извршено је дефинисање локација нових мерних места са предлогом загађујућих материја које би се пратиле обзиром да је на територији града Бора изражено прекорачење концентрација сумпор-диоксида, концентрација суспендованих честица (величине РМ₁₀ и РМ_{2,5}) као и концентрације олова, арсена, кадмијума и никла. Стручном анализом закључено је да бензен није карактеристична загађујућа материја на територији Града Бора. Такође, наведено је да се планира мерење концентрације бензопирена. Субјект ревизије наводи и да је уклоњена препрека која онемогућава слободно струјање ваздуха на мерном месту Југопетрол.

Достављени докази: Извод из Елабората за унапређење мерних места за контролу квалитета ваздуха у локалној мрежи мерних места на територији града Бора број 639 од 21. априла 2022. године, Институт за рударство и металургију Бор; Извод из Извештаја о испитивању квалитета ваздуха за град Бор бр.50082-22, Институт за рударство и металургију Бор; фотографије мерног места Југопетрол.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

¹ Прилог I Одељак C Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

2.2 Иако су све мере и активности утврђене плановима квалитета ваздуха ЈЛС реализоване, до значајнијег побољшања квалитета ваздуха је дошло само у Новом Саду

2.2.1 Мере и активности утврђене плановима квалитета ваздуха су у потпуности реализоване, али до значајнијег побољшања квалитета ваздуха је дошло само у Новом Саду, услед недостатка квантитативне процене.

2.2.1.1 Опис несврсисходности

Планове квалитета ваздуха доноси надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе у зонама и агломерацијама у којима је ваздух треће категорије, са циљем да се постигну одговарајуће граничне вредности. У периоду 2018-2020. године, у Граду Бору није дошло до значајнијег побољшања квалитета ваздуха.

Главни недостаци плана квалитета ваздуха су последица недостатка квантитативне процене и недовољних информација о извршењу плана. У плану квалитета ваздуха описане су мере намењене смањењу нивоа загађења, али очекивано побољшање у погледу смањења концентрације загађујућих материја и време потребно за достизање граничних вредности није описано нити квантификовано. Стога постојање плана квалитета ваздуха не значи нужно да ће општи циљ планова бити постигнут у дефинисаном временском оквиру.

2.2.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије наводи да је у току израда плана квалитета ваздуха за агломерацију Бор, и да је израђивачу плана достављена препорука Државне ревизорске институције да се опише и квантификује очекивано побољшање у погледу смањења концентрације загађујућих материја.

Достављени докази: Допис Министарства заштите животне средине број 353-01-03372/2021-03 од 24.02.2022. године у вези са давањем сагласности на План квалитета ваздуха Града Бора.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.3 Надлежни органи нису у довољној мери вршили надзор над применом Закона о заштити ваздуха и контролу достављања података о загађујућим материјама

2.3.1 Надлежни органи нису налагали оператерима да израде планове за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха на подручју у ком је утврђена трећа категорија квалитета ваздуха.

2.3.1.1 Опис несврсисходности

Град Бор у периоду 2018-2020. године није налагао оператерима израду плана за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха, иако је на подручју града утврђена трећа категорија квалитета ваздуха. Као разлоге неспровођења прописане законске норме одговорна лица наводе да надлежном органу за инспекцијске послове, као органу који обавља поверене послове вршења инспекцијског надзора над спровођењем мера заштите

ваздуха од загађивања, у претходном периоду није стигло упутство, инструкција или упозорење Министарства у вези са применом одредаба члана 39 Закона о заштити ваздуха.

2.3.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије наводи да ће се Градски инспектори за заштиту животне средине Града Бора службено обратити ресорном министарству за добијање упутства о примени члана 39 Закона о заштити ваздуха.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.3.2 У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података за Национални и локални регистар извора загађивања, неопходно је пружање саветодавне подршке надзираним субјектима и успостављање централне базе података о изворима загађивања

2.3.2.1 Опис несврсисходности

Закон о заштити животне средине² не прописује вршење контроле достављања података и контролу тачности достављених података за Локални регистар извора загађивања.

У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података, неопходно је да инспекција спроводи саветодавне подршке надзираним субјектима по питању доставе података за Национални, односно локални регистар извора загађивања.

2.3.2.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије наводи да се врше саветодавне посете надзираним субјектима по питању достављања података за Локални регистар извора загађења и да ће се наставити са превентивним обиласцима надзираних субјеката.

Достављени докази: Обавештење бр. 501-сл/2022-III-06 од 09.05.2022. године, Град Бор Градска управа Бор, Одељење за инспекцијске послове, Записник бр.501-сл/2022-III-06 од 06.05.2022. године, Град Бор, Градска управа Бор, Одељење за инспекцијске послове; Записник бр.501-сл/2022-III-06 од 06.05.2022. године, Град Бор, Градска управа Бор, Одељење за инспекцијске послове.

2.3.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

² „Сл. гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. Закон.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај, који је поднео субјект ревизије. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднео Субјект ревизије задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37 Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
24. мај 2022. године

Достављено:

- Субјекту ревизије
- Архиви